

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Sinoči eksplodirala bomba v posloplju zveznega Kongresa — Storilci baje pripadajo protivojnemu gibanju — Žrtev ni

WASHINGTON, D.C. - Sinoči je v hodniku posloplja zveznega Kongresa eksplodirala bomba, ki je povzročila nekaj gmotne škode, človeških žrtev pa k sreči ni bilo. Kraj terorističnega napada je v senatnem delu posloplja. Tik pred eksplozijo je nekdo poklical novinarja lista *Washington Post* in povedal, da je bomba nastavila skupina protivojnih aktivistov, ki nasprotujejo vojaški politiki ZDA. Novinar je takoj obvestil policiste, ki so pa mu povedali, da je bomba že eksplodirala.

Na kapitolskem hribu so varnostni ukrepi sicer strogi, policisti pa poudarjajo, da gre za javno posloplje, do katerega imajo sorazmerno prostega vstopa turisti in navadni državljani. Doslej so imeli precej sreče glede terorističnih dejanj, pripominjajo.

Včeraj je ameriški senat glasoval za zakonski predlog, ki predvideva 2,1 milijarde dolarjev za nove, premikavne medcelinske rakete z jedrskimi naboji. Protivojni aktivisti tem raketam posebno nasprotujejo.

Predsednik Reagan bo ta teden obiskal Japonsko in Južno Korejo

WASHINGTON, D.C. - Danes odpotuje predsednik Ronald Reagan na enotedenski obisk na Japonsko in Južno Korejo. V obeh državah bodo varnostni ukrepi izredno strogi. Japonci so mobilizirali kar 90.000 policistov in vojakov, južnokorejska vojska pa je v višjem stanju pripravljenosti. Vzrok za take ukrepe je najti v nedavnem atentatu v Rangoonu, Burma, v katerem so člani severnokorejske tajne policije eksplodirali bomba, ki je ubila 4 člane južnokorejske vlade ter 17 drugih oseb. V sredstvih javnega obveščanja v Severni Koreji govorijo in pišejo, da bo Reagan tvegati življenje, ako bo res obiskal Južno Korejo.

Na Japonskem bo imel Reagan sestanke z japonskim premierom Nakasonijem. Predvsem bosta govorila o gospodarskih odnosih med ZDA in Japonsko, tu pa še posebej o ogromnem ameriškem primanjkljaju v trgovanju z Japonsko. Državi sta namreč globoko sprti o tem, kako bi rešili ta problem, ki povzroča politične težave za Reagana. ZDA tudi želijo, da bi Japonci namenili veliko več sredstev za obrambne namene, japonsko javno mnenje pa temu ni naklonjeno.

Reagan bo prisel v Seoul, Južno Korejo v soboto. Govoril bo na zasedanju korejskega parlamenta in imel sestanke s predsednikom Čun Doo-hwanom. V nedeljo bo pa predsednik obiskal ameriške vojake, nastanjene ob demarkacijski črti med Južno in Severno Korejo. V ZDA se bo vrnil v ponedeljek. Skupaj s predsednikom potuje njegova žena Nancy.

Jurij Andropov odsoten med parado ob 66. obletnici boljševiške revolucije v Moskvi

MOSKVA, ZSSR - Včeraj so v Sovjetski zvezi slovesno praznovali 66. obletnico boljševiške revolucije. Slovesnosti sicer trajajo tri dni, vendar je glavna prireditev velika parada na Rdečem trgu pred Kremljem in Leninovim mavzolejem. Če le morejo, se te parade udeležijo vsi najvišji sovjetski voditelji, predvsem pa generalni sekretar centralnega komiteja komunistične partije. Včeraj pa ni bil navzoč Jurij Andropov, trenutni sovjetski voditelj, ki je baje resno bolan. Kako pomembna je parada ob obletnici revolucije je dokazal Leonid I. Brežnjev, Andropovov

prednik, ki se je je udeležil kljub temu, da je bil dejansko smrtno bolan.

Andropov je star 69 let in dobro poučeni viri trdijo, da je bolan na srcu in ledvicah. Po nekaterih vesteh naj bi prišel v Moskvo nek zahodnoevropski zdravnik, specialist za ledvične bolezni. Andropov se ni pokazal v javnosti za daljši čas vse od avgusta, pred kratkim pa ni mogel na že napovedan obisk v Bolgarijo.

Zahodni analitiki nimajo zanesljivega vpogleda v sovjetske politične zadeve, zdi se pa jim, da v zadnjem letu vidno napreduje za sovjetsko vodstvo sorazmerno mladi Grigory Romanov, ki je dolga leta vodil partijo v Leningradu, sedaj pa ima odgovorno mesto v Moskvi. Romanov, ki je star 60 let, je zahodnim novinarjem in diplomatom neznana osebnost. Da bo v najvišjem sovjetskem vodstvu do precejšnjih sprememb moralo priti priča dejstvo, da je v zadnjem poldrugem letu umrlo ali se upokojilo kar 5 članov politbiroja oz. sekretariata, Andropov pa bi bil šesti.

Jasirju Arafatu so menda dnevi šteti — Boji v okolici Tripolija še trajajo

TRIPOLI, Libanon - V zadnjih dneh so sile v PLO, ki nasprotujejo dolgoletnemu voditelju Jasirju Arafatu, vidno napredovale. Arafat sam je bil prisiljen umakniti se v Tripoli, njegovi borci so pa izgubili mnoge položaje. Zahodni novinarji, ki opazujejo potek bojev, zatrjujejo, da v njih sodelujejo enote redne sirijske vojske.

Napadalci obstreljujejo palestinsko begunsko taborišče Baddawi, blizu Tripolija, in je zelo veliko žrtev, ki so v veliki večini civilisti. Zdravniki nimajo zdravil, da bi pomagali ranjencem, ki zelo trpijo. Ako bodo skušali Arafatovi nasprotniki zasesti Tripoli, bo to pomenilo ne samo hudih bojev, ampak tudi ogromno žrtev. Razne arabske države skušajo posredovati, vendar povsem brez uspeha.

Arafat trdi, da Sirija sedaj sodeluje z ZDA in Izraelom v boju zoper PLO. Trditev je sicer smešna, jasno pa je, da so njegove enote v Tripoliju in okolici zadnja opora za Arafata. Splošno mnenje analitikov je, da Sirijci ne bodo odnehali, dokler ne uničijo Arafata in bo prišla PLO pod sirijsko kontrolo.

Reagan sprejel v Beli hiši 500 ameriških študentov, rešenih na Grenadi

WASHINGTON, D.C. - Včeraj je predsednik Reagan priredil sprejem v Beli hiši, katerega se je udeležilo 500 od vsega skupaj 550 študentov, ki so jih na Grenadi rešili vojaki ZDA. Predstavniki teh študentov so se v krajših nagovorih zahvalili Reaganu in vojakom. Navzočih je bilo tudi 40 vojakov, ki so se udeležili bojev na Grenadi.

V svojem govoru je Reagan hvalil vojake in še posebej tiste, ki so v bojih padli. Ti vojaki so resnični junaki, je dejal predsednik. To, kar so storili ti vojaki za vas, je pripomnil Reagan, bi storili tudi za druge Amerikance, ki bi bili v težavah v kaki tuji deželi.

Tudi izraelski vojaki v Libanonu žrtve terorističnega atentata

JERUZALEM, Izr. - Pretekli petek zjutraj je atentator eksplodiral bomba pred poslopljem v južnolibanonskem mestu Tyre, v katerem je bilo več izraelskih vojakov in tudi muslimanskih jetnikov. V siloviti eksploziji je bilo ubitih 28 Izraelcev in 32 Palestincev in Libanoncev. Terorist sam je bil tudi ubit.

Iz Clevelanda in okolice

Novemberfest pri Sv. Vidu—

V dneh 11., 12. in 13. novembra bo pri Sv. Vidu jesenski festival. V petek, 11. novembra, bo »Večer v Sloveniji« (večerja s plesom). Prireditelji priredijo godba Markic-Zagger, Fantje na vasi in Kres. Vstopnice lahko dobite v župnišču in pri voditeljih pripravljalnega odbora: Stanu Kuharju, Jim Logarju in Louise Strauss. V soboto zvečer bo »Casino Night«, v nedeljo popoldne večerja, program, ki ga bo pripravila svetovidska šola, in žrebanje. Vabljeni!

Belokranjsko martinovanje—

V soboto, 12. novembra, priredi v SND na St. Clairju svoje martinovanje Belokranjski klub. Nastopili bodo tudi Fantje na vasi. Vstopnice so po \$12 na osebo. Pokličite 481-3308 ali 289-0843.

»Jadran« vabi na koncert—

Pevski zbor Jadran vabi na svoj jesenski koncert, ki bo v soboto, 12. novembra, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Od 5.30 do 7. zvečer bo v spodnji dvorani servirana večerja, ob sedmih bo koncert, kateremu bo sledil ples, za katerega bo igral Lužarjev orkester. Vstopnice so po \$10 na osebo in jih imajo vsi člani.

Spominski dar—

Ga. Mary Sholar in sin Raymond z Garfield Hts., Ohio sta darovala \$5 v sklad za nov tiskarski stroj v spomin na pok. moža in očeta. Hvala lepa!

Sv. maša za škofa Rožmana—

V nedeljo, 20. novembra, dopoldne ob 10.30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. škofa dr. Gregorija Rožmana. Tabor DSPB vabi svoje člane in vse Slovence, da bi se te sv. maše udeležili.

Za tiskarski stroj—

Joseph in Steffie Smolic, Cleveland, Ohio sta darovala \$50 v sklad za nov tiskarski stroj.

Neimenovana, Cleveland, Ohio je pa prispevala v isti sklad \$32.

Vsem darovalcem hvala lepa za podporo!

V Toronto—

V soboto, 19. novembra, člani Primorskega kluba odpotujejo z avtobusi v Toronto. Preživeli bodo večer s kanadskimi rojaki in se vrnilo domov v nedeljo, 20. novembra, okrog osmih zvečer. Nekaj prostorov na avtobusih je še na razpolago. Ako se jim kdo želi pridružiti za celotni program ali samo za vožnjo, naj pokliče Jožeta Caha (261-5987), Marijo Dekleva (261-6746) ali Hermino Bonutti (831-1954) za informacijo.

Volitve danes—

Danes so volitve. Volišča bodo odprta do 7.30 zvečer. Vaša pravica in tudi dolžnost je, da se volitev udeležite, ako le morete.

Letos sicer ne volimo za predsednika, kongresnike ali guvernerja in druge poslance, v Ohio so pa 3 pomembni predlogi, v mnogih mestih pa so volitve za župane, sodnike, mestne odbornike, predloge za povišanje raznih davkov itd.

V Ohio boste lahko glasovali za ali proti predlogu, ki zahteva, ali morajo biti mladi stari najmanj 21 let, predno lahko pijejo pijačo (sedaj morajo biti stari le 18 let), predlog 2 pa bi ukinil vse davke, ki jih je letos uzakonila ohijska zakonodaja, predlog 3 pa zahteva, da mora najmanj 60% poslancev glasovati za povišanje državnih davkov.

V Clevelandu boste glasovali o povišanju davka za vzdrževanje šolskega sistema in o tem, ali smejo v mestni upravi drugače razpolagati z denarjem, ki ga dobivajo preko že uzakonjenega dohodninskega davka. Slednji predlog ne pomeni povišanja davkov. Prav tako boste glasovali za razne sodnike, tu priporočamo le sodnika Parisija zoper Carla Stokesa, ter za 3 člane šolskega odbora. V predmestjih pa je toliko kandidatov, da jih vseh ni mogoče omeniti.

Prodaja krofov—

Oltarno društvo pri Sv. Vidu bo prodajalo krofe v soboto in nedeljo, ob običajnem času v društveni sobi.

V bolnišnici—

Tončka Urbančič, Lake Shore Blvd., se nahaja v Euclid General bolnišnici, kjer je prestala težko operacijo. Obiski so dovoljeni. Želimo ji skorajšnjega okrevanja!

Rojstni dan—

Dne 21. oktobra je praznovala svoj 88. rojstni dan v krogu svoje družine ga. Theresa Ogrinc. Čestitke!

Skupno sv. obhajilo—

Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu ima skupno sv. obhajilo to nedeljo pri sv. maši ob osmih zjutraj. Takoj po maši bo kratek sestanek in zajtrk. V teku je kampanja za nove člane.

VREME

Deloma do pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 58 F. Spremenljivo oblačno jutri z možnostjo nekaj dežja. Najvišja temperatura okoli 55 F. V četrtek oblačno in nekaj hladneje z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 45 F. Za petek in soboto napovedujejo pretežno oblačno z najvišjima temperatura v 40-ih.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združine države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece

Kanada in dežele izven Združenih dežav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih dežav; \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months

Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 84

Tuesday, November 8, 1983

Predzgodovinske najdbe iz Slovenije v Ameriki

I. del

Kako pride v naslovu izraženi predmet arheologije ali starinoslovje v uvodniško kolono Ameriške Domovine? Gotovo so taka vprašanja upravičena, ker so te stvari zelo odmaknjene od naših vsakdanjih zanimanj, skrbi in problemov. Bom takoj povedal, kako je do tega prišlo, pa poskusil tudi utemeljiti, zakaj je stvar vredna zanimanja, in zakaj je razpravljanje poučno in koristno.

Pred nekaj tedni sta dospeli v moje roke po izredni poti iz Ljubljane dve knjigi arheoloških Razprav, ki jih je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) v Ljubljani. V njih je znanstveno obdelano najnovejše najdišče predzgodovinskih grobov sredi Ljubljane, in sicer na cestišču Gosposke ulice in na dvorišču zgradbe SAZU v bližini Vseučiliške knjižnice. Ker sam nisem nikak strokovnjak v arheologiji, sem po pregledu knjige poslal vodilnemu slovenskemu učenjaku na tem polju, bivšemu direktorju Slovenskega muzeja v Ljubljani dr. Rajku Ložarju, ki živi med nami izseljenci v državi Wisconsin. Po proučitvi vsebine obeh knjig je dr. Ložar Razprave zelo pohvalil, obenem pa napisal dolgo pismo o tem, kako so prišle skoraj vse izkopanine iz predzgodovinskih najdišč na slovenski zemlji l. 1934 v Združene države, kjer se še sedaj nahajajo. Vsebina pisma je toliko zanimiva in pomembna, da jo bom v celoti obelodanil na tem mestu v drugem delu tega sestavka.

Da bo pa vse mogoče razumeti, o čemer dr. Ložar v pismu govori, je potrebna nekaj razlage. Gre za prastare izkopanine, ki so jih ob začetku našega stoletja našli v glavnem na Magdalenski gori pri Šmarju, Šentvidu na Dolenjskem in njega okolici, na Vačah pri Litiji, Vagenšperku in v Vinici v Beli Krajini, da omenim najbolj važne kraje najdišč. Kar so tu našli raznega orodja, orožja, posodja, okrasja itd., gre v tisoče in tisoče predmetov (navaja se številka 20.000), in se skupaj imenuje 'Mecklenburška zbirka'. Izkopavanja je namreč začela l. 1903 in prenehala z začetkom vojne l. 1914 vojvodinja Paula Friedrich von Mecklenburg, roj. Windischgraetz, sorodnica cesarja Franca Jožefa I., strastna zbiralka starin in neumorna raziskovalka tal. Pri tem ji je dobro služila tačasna arheološka konjunktura in njeno bogastvo. O tem izkopavanju in najdbah je l. 1934 objavil obširno znanstveno razpravo z naslovom: »Predzgodovina Slovenije, posebej Kranjske, v luči zbirke Mecklenburg« imenovani dr. Ložar, izšla je v Glasniku muzejskega društva za Slovenijo (letnik XV, 1934).

V mojem rojstnem kraju Šentvidu pri Stični se je Mecklenburško izkopavanje v osmih gomilah l. 1905 začelo in — nedokončano — z izbruhom vojne prenehalo. V tistih letih sem bil gimnazijski študent in sem o počitnicah hodil k stricu, železniškemu nadzorniku, pod Ivančno gorico (stiška postaja) ter z zanimanjem opazoval delavce, ki so na gomilah razkopavali zemljo in v nji nekaj iskali. Rekli so, da jih je najela visoka gospa, cesarjeva zlahta. In ko sva šla z očetom, ko sem bil še šolar v domači šoli, na sejem v Litijo peš, sem na poti z velikim spoštovanjem in občudovanjem opazoval graščino Bogenšperk (tako jo ji rekli domačini). Vsa je polna stolpov in stolpcev, čepi na od treh strani nepristopnem, visokem stalnatem pomolu tako, da je do nje mogoče priti le z ene same strani, in

(Dalje na str. 4)

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. - Vreme na prvega novembra, na praznik Vseh svetnikov in Vseh mrtvih, kaže na marsikaj: Če na mrtvih dan dežuje, zamete zima pričakuje. Ako je na vseh svetnikih lepo vreme, bo prihodnje leto čuda zemeljskih dobrot. Do vseh svetih grdo, po vseh svetih lepo. Vseh svetnikov mraz, o Martinu topli čas.

Najpriljubljenjši čas na podeželju je bil Martinov dan. Martinovo (11. novembra) je čas, kjer žetev in drugi poljski pridelki so pod streho. Živina je prišla s planine in na ta dan je sploh niso vpregali. Na Martinovo se spremeni mošt v vino. V Slovenskih goricaš se kmetje pozdravljali: »Pridite boter, zvečer. Čakali bomo vino ob dobri Martinovi gosi.«

Z Martinom v zvezi je dosti vremenskih pregovorov: Sonce na Martina, pred durmi huda zima. Kadar Martin oblake preganja, nestanovitna se zima oznanja. Martin naj bo suh, da po zimi raste kruh. Če Martin suši in zmrzuje, kmet voljno zimo pričakuje. Martinov plašč v meglo zaviti, bo vsak od nas še zime sit.

Na splošno pa velja za november, ki ga imenujemo tudi listopad, listognoj in enajstnik: Če mokro zemljo sneg pokrije, bo malo prida za kmetije. Listopada zmrzlina, je svečana ne bo. Listopada južnjina, svečano mrzlo. Listopada gredu duše v nebo kakor čebelice iz panja. Martin je spremenil mošt v vino, še vedno pa ne vemo, katera nedelja je pravzaprav Martinova: tista, ki je že za nami, ali prihodnja. Za vsak primer pa praznujejo zavedni Slovenci obe.

Vsem godovnikom, posebno Martinom in Martinicam, veliko zabave in vse dobro. Pozdravljeni.

* * * *

Nekaj iz starogrške zgodovine:

Ko so Perzijci ogrožali grško mesto Sparto, so jih Spartanci s 300 svojimi možmi pod vodstvom Leonida zadržali v termopilskih ožinah. Vsi branivci in njih poveljniki so izgubili življenje. Spartanci so jim prav tam postavili spomenik z napisom:

O popotnik, naznanjaj Spartancem, da tukaj ležimo, ker tako nam velel je domovine ukaz!

To pa mnogi ameriški voditelji ne morejo ali pa nočejo razumeti, namreč, da za domovino umreti je največja čast. Prepričani so, da je ameriški vojak dober samo za parado. Na tisoče ljudi vsako leto na ameriških velecestah v avtomobilskih nesrečah umirajo ali pa so za vedno pohabljeni, pa ni nikakega vidnega razburjenja, ne v časopisih ne na TV postajah. Toda, če pade in izgubi življenje en vojak ali pa zdaj v Bejrutu, kjer je pri eksploziji bilo ubitih okrog 230 ameriških marincev, časopisje in TV prinaša tako, kot da je ameriški predsednik sto-

ril namenoma največje zlo in kriminalno dejanje.

Še nikdar nisem naletel, da bi media moralno podpirala in bodrila ameriške vojake, kateri se bore na mnogih krajih sveta za mir, demokracijo in svobodo vseh nas na svetu. Pač pa prikazujejo — meni nerazumljivo — sliko na domu matere, ki je prejela veselo vest, da je njen sin v tej bejrutski tragediji ostal živ.

Razumljivo je, da se je ta mati, vsa srečna, smehljala in da je izjavila: »Bog me je blagoslovil in hvala mu!« Minuto kasneje ista TV kamera prikaže na domu mater in očeta, oba jokajoča v trpljenju, ker sta prejela žalostno vest, da je bil sin ubit v Bejrutu. Snemallec pa moli kamero pred obrazov trpečih staršev in čaka na kakršnokoli izjavo. Končno jokajoča mati vpraša: »O Bog, zakaj sem izgubila sina?« O

Andrej Križman — biseromašnik

OAKLAND, Kalif. - Med mnogimi zlatomašniki, ki so jih imeli letos Slovenci srečo slaviti, naj omenimo, da je preteklo poletje v daljnem Ekvadorju v južni Ameriki, daroval biserno mašo g. Andrej Križman.

Č.g. Andrej Križman je bil pred vojno v ljubljanski nadškofiji in je posvetil vso pozornost delavskemu vprašanju. Preživel je Hitlerjevo koncentracijsko taborišče potem, ko se je kot četnik boril na Gorenjskem proti partizanom. Vkljub trpljenju in naporu vojnih let, je ostal vedno čil in zdrav.

Takoj po vojni je sprejel službo župnika v Ekvadorju, kjer deluje še danes. Še preteklo poletje je bil imenovan za župniškega upravitelja osirotele župnije in je tako najstarejši župniški upravitelj na svetu.

Kjerkoli deluje, rastejo olupšane in nove cerkve. Njegovi župljani ga zelo cenijo in ljubijo kot svojega lastnega očeta. V boleznih ga ne zapustijo niti za trenutek; vsi so vedno okoli njega. Dvorišča so polna ljudi, ki želijo zvedeti kaj o njegovem stanju. Za trenutek miru, zaklenejo župnišče, pa brez haska. Obiskovalci pridejo v bolnikovo sobo skozi okna.

Ko se je pred leti po kratkih počitnicah vrnil iz Združenih držav domov, so župljani čakali na njegov prihod od štirih zjutraj do poznega popoldne in so ga potem dobesedno nesli od letališča do skoraj več ko eno uro oddaljeno župnišče, kjer so se ga v procesiji ogledali in pozdravili. Biseromašnik je prepričan, da bi take ljubezni ne mogel uživati niti v domovini, zato tudi njegovi prijatelji kličejo: »Živio večno mladi 'padrecito', naj Ti Vsemogočni nakloni še mnogo zdravih let, da Te bomo mogli pozdraviti doma in v inozemstvu s klicem — Ad multos annos!«

L.V.

mati, Tvoj sin je junak, izgubila si ga, ker tako je velel domovine ukaz!

* * * *

Kot vemo, vsako leto v mesecu oktobru podeljujejo v Stockholmu, Švedska, in Oslu na Norveškem razne Nobelove nagrade. Te nagrade so prvič podelili l. 1901. Podeljujejo jih za največje dosežke na področju fizike, kemije, medicine, književnosti, od l. 1969 pa tudi s področja ekonomije. Nagrade podeljujejo razni odbori v Stockholmu, nagrade za mir pa delijo v sosednji Norveški.

Tudi letos so ZDA dobile 5 Nobelovih nagrad, v medicini, dve v fiziki, eno v kemiji in eno v ekonomiji. Literarno nagrado je prejel Anglež William Golding, nagrado za mir pa je bila podeljena poljskemu delavskemu voditelju Lech Walesi.

Od leta 1901 so ZDA prejele 181 Nobelovih nagrad, Anglija je druga na seznamu s 78, obe Nemčiji sta prejeli 56 nagrad, četrta je Francija s 47 nagradami, sledi Švedska s 30 in Rusija s 13 Nobelovimi nagradami. Jugoslavija ima eno nagrado v literaturi (Ivo Andrić).

V decembru na slavnostnem banketu bo švedski kralj nagrajencem izročil častne Nobelove diplome in vsakdo bo prejel okrog \$190.000. Delati, delati, študirati in uspjeti je edina pot do Nobelovih nagrad.

* * * *

Pretekli mesec — 22. oktobra — je Metropolitan Opera v New Yorku slavila 100-letnico rojstva, obstoja in umetniškega življenja. Ta dan je iz Lincoln Centra Metropolitan-ska opera izvajala, popoldne in zvečer, več kot 8-urni slavnostni koncert, na katerem so nastopili svetovno znani pevci in pevke s opernimi arijami najvišjih skladateljev. Nastopili s posebnimi točkami so operni orkester, balet in zbor.

Vsega skupaj je nastopilo 90 pevcev in pevk, med njimi Pavarotti, Domingo, Milnes, MacNeil, med pevkami pa naj omenim Nilson, Price, Sutherland, Horne, Bumbry in še mnogo drugih.

Koncert je vodil in dirigiral direktor opere James Levine, pomagalo pa mu je še pet drugih dirigentov. Tega koncerta s takimi umetniškimi dosežki, čeprav smo ga poslušali na TV, ne bomo nikdar pozabili. Take koncerte s tolikimi izvrstnimi pevci in pevkami je lahko pripraviti in organizirati samo vsakih 100 let. Torej prihodnji koncert bo l. 2083; takrat bom star 175 let. Upam, da bom dobil takrat brezplačno vstopnico, čeprav kje v kotu v nebeškem raj.

Čestitke Metropolitan-ski operi in še veliko opernega uspeha! Naj dodam še, da od prve sobote v decembru in potem zaporedoma dvajset sobot, bo Metropolitan-ska opera prenašala po radiu operne

(dalje na str. 4)

Iz newyorške prosvete

Stiri stvari so povzročile, da je bila naša druga ura v novi sezoni — 16. oktobra — nad vse pričakovanje uspešna.

Uro smo imeli v prenovljeni dvorani. Prenovitev je stala več kakor 35.000 dolarjev, a je bilo mnogo dela opravljenega zastoj. Vse stroške so pokrili dobrovoljni prispevki faranov. Dvorana je bila nabito polna. Vse rezervne stole smo morali privleči na dan, da smo mogli vse posesti. Spored je bil prvovrsten in prednašanje nastopajočih na zgledni višini.

Pred sporedom je kardinalov vikar za Spodnji Manhattan Msgr. Jacob Beaumont blagoslovil dvorano in spregovoril nekaj spodbudnih besed o ohranjanju tradicij, spoštovanju izročil in gojenju jezika in kulture prednikov.

V uvodnih besedah smo se zahvalili monsignorju in tistim, ki so v denarju ali z delom prispevali k prenovitvi dvorane.

Za otvoritev je vsa dvorana zapela I. Berlinovo »God Bless America« ob klavirski spremljavi Nejčeta Zupana. Že pred uro smo razdelili po mizah partiture. Tako so mogli peti vsi. In prav je tako! Mi, ki smo prišli v Ameriko po drugi svetovni vojni, ne smemo nikoli pozabiti, da nas je Amerika poznala in sprejela v naših najtežjih letih ter nam dala delo, kruh, streho in svobodo. Ta je od vseh dobrin, ki smo jih od nje prejeli, najlepša in nam najdražja. Bog te blagoslovi, Amerika!

Sandi Burgar in Bernardka Kamin, mali primadoni naših ur, sta zapeli v duetu pesem »Edelweiss« pol v slovenskem in pol v angleškem jeziku ter v slovenščini pesem »Dol v kraju«. Peli sta lepo, glasno in razločno.

Glavni in bistveni del sporeda je vodil Vladimir Pregelj, član kongresne knjižnice v Washingtonu. Tistim, ki se ga ne spominjajo iz let, ko je še

živel med nami, in niso spremenjali njegove življenjske poti, smo povedali, da so pred leti ameriški časopisi in revije objavili njegovo sliko in njegove izjave. Pregelj je bil takrat prvi porotnik znane Watergate porote. Ne poznam nobenega drugega povojnega slovenskega naseljenca, ki bi užival kdajkoli večjo pozornost ameriške javnosti, kakor jo je naš Mirče Pregelj. Tako ga kliče mo prijatelji!

Pregelj pa ni samo dober knjižničar in odličen porotnik ampak tudi prevajalec — prevajalec slovenskih pesmi v angleščino. To pa res ni mala stvar! Prevesti angleško pesem v slovenščino bi marsikdo poizkusil — izpeljal pa verjetno ne! Toda prevesti težko slovensko pesem v angleščino pa ni lahka stvar! In s to nelahko stvarjo se zabava Vladimir Pregelj!

Iz številne zakladnice svojih prevodov je izbral Pregelj za našo uro 6 pesmi iz različnih dob slovenskega pesništva. Pred vsako recitacijo pesmi v slovenskem in angleškem jeziku je napravil Pregelj uvod, opisal politične in kulturne prilike v času, ko je pesem nastala, in pesnika, ki jo je napisal. Ti kratki komentarji so odkrili neverjetno globoko poznavanje slovenske literature.

Levstikovo pesem »Vrabc in konj« sta recitala v obeh jezikih šolarja Andrej in Inga Zupančič. Čeprav sta nastopila prvič, nista pokazala nobenega trepetca in sta pesem podala v obeh jezikih jasno, razločno in brez napak.

Njima sta sledila naš koroški rojak Peter Millonig in Anki Babnik. Vsokčila sta na mesto dveh drugih, ki nista mogla priti. Peter je citiral slovensko, Anki pa angleško besedilo. Čeprav sta dobila nalogo tik pred začetkom ure, sta jo oba dobra opravila.

Nato sta nastopila »poklicna« recitatorja. Simon Kregar

je prav dramatično recitiral Aškerčevo pesem »Mejnik« v slovenskem jeziku in Janez Babnik pa v angleškem. Oba sta bila odlična. tisti, ki pesmi niso poznali ali so jo že pozabili, so napeto sledili pesmi in ugibali, kakšen bo le konec.

Popularna dr. Dominika Lango ni samo ugledna zobozdravnica v najboljšem delu Manhattna, ampak tudi izredno dobra pevka. Tokrat se je izkazala kot odlična recitatorka. Recitala je v slovenščini Župančičevo pesem »Ciciban poslušaj očetovo uro«. Njej je sledila v angleščini prav tako popularna, a zelo skromna, mlada gospa Peggy Babnik. Ni Slovenka, a je postala del naše fare že pred leti, ko še ni bila poročena in je nastopala na vseh naših prireditvah v slovenski narodni noši. Nisem še pozabil, kako me je pred več leti prejšnji župnik p. Richard opozoril nanjo, češ: »Zdravko, pogledj našo Peggy, kako je lepa v slovenski narodni noši!« In taka je ostala!

Za konec je avtor Pregelj sam recitiral v obeh jezikih dve pesmi prerano umrlega Karla Mausarja in sicer »S poti po Michiganu« in »Sreča«.

Zaključil je spored Nejče Zupan s kratkim opisom Slovenije, slovenske preteklosti in sedanosti ter slovenske kulture. Poudaril je, da Slovenci ne poznamo nepismenosti in da smo med vsemi narodi na svetu prvi po številu knjig, revij in časopisov, ki izhajajo na enega človeka.

Zaradi zastopnikov škofije je Nejče pripravil in prebral opis v angleškem jeziku.

Isrena hvala vsem! Po splošni sodbi navzočih je bila ta ura ena najboljših v letošnjem letu. Po čigavi zaslugi? Po zaslugi vseh, ki ste nastopili.

Sklepna beseda (ali epilog)

Ko sem bil poleti v Evropi, sem čital v julijski številki *Naše luči* sledečo vest:

»Newyorške Slovence je razburila vest, da nameravajo v Lemontu odpoklicati slovenskega župnika na fari sv. Cirila, menda zaradi pomanjkanja duhovnikov.«

Ko sem se vrnil v New York, ni nikdo v fari vedel ničesar o kakem odpoklicu.

Kdo pošilja v svet take vesti?

In to v času, ko so naši farani prispevali težke tisočake za obnovo dvorane, ki je zdaj prenovljena, in prej za popravila v cerkvi in župnišču. Pomanjkanje duhovnikov? To je pisal Lemont tudi na škofijo v New Yorku, ko se je zaradi »pomanjkanja« duhovnikov odrekel naši fari. Nato so pa poslali našega župnika Richarda na angleško farno, ker zanj niso našli slovenske fare. V Lemont kličejo s far še mlade, dela voljne patre, da delajo tam gnečo. Lemont. Ne žagaj vendar veje, na kateri sedi!

Dr. Zdravko Kalan

Kako je danes v Sloveniji?

(O razpoloženju v Sloveniji in zadržanosti oblasti priča članek, ki sledi. Izšel je pred kratkim v ljubljanskem *Delu*. Za naše bralce je najbolje, če ga prinesemo v neskrajšani obliki. Članek je našemu listu posredoval naročnik, ki je znan uredniku.)

PISMO NEKDANJEMU AKTIVISTU

Spoštovani tovariši! Tudi Vas se spominjamo še iz otroških let. Hodili ste v škornjih, hlačah, ki so bile pol uniforma pol navadne hlače, nosili ste usnjen pas in vsi v vasi so se Vas bali. Moji starši so se Vas bali malo manj, ker jim niste imeli kaj vzeti. Bali pa so se Vas kmetje, križali so se pred Vami, bali obrtniki in drugi, ki so kaj imeli. Vsem ste namreč jemali proč in ste to imenovali razlastitev ali ekspropriacijo ter nacionalizacijo. Vendar niste jemali samo zemlje in hiše, ampak tudi kure, koruzo in mleko, vendar ste temu pravili obvezna oddaja. Vsi smo tudi razumeli, da je bilo to v tistih časih nujno in koristno, razen onih seveda, ki ste jim vzeli. Vendar ste tudi ta pojav znali poimenovati in ste mu rekli -kontrarevolucija... Ker pa smo bili vsi za revolucijo, tudi nasprotniki niso bili preveč glasni, saj niso hoteli priklicati nase vzdevka - kontrarevolucionarji, kajti potem ...

Ko sem prišel kasneje v mesto v šolo, ste bili že na višjem položaju. Nekateri so pravili, da ste iz naše vasi napredovali v mesto prav zato, ker ste tako dobro in odločno vodili ekspropriacijo, nacionalizacijo in obvezno oddajo. Bali smo se Vas tudi mi dijaki (jaz sicer ne, ker sem bil prav reven), saj ste lepo udarili po tistih, ki so prišli v šolo v beli srajci in kravati. To ste imenovali borbo proti malomeščanskemu vedenju. Na mladinskih sestankih, na katere ste prihajali s komiteja, ste grmeli proti vugivugiju, kar ste imenovali borbo proti zahodni dekadenci. Skratka, vedno ste me bili vzor strogosti, revolucionarnosti, odločnosti in prave poti, ki pelje ... kam? Saj je vendar jasno! Preko zadnjega ovinka naravnost v komunizem. Mi smo bili, žal, takrat prav na ovinku.

Zadnjič pa sem slišal, da so Vas nekje odžagali. To se mi je zdelo nemogoče in prav grozno. Mislim, da Vas bo to dokončno uničilo. Pa Vas, hvala bogu (sic) ni. Umaknili ste se in živite v hišici, ki jo imate na podeželju, stanova-

nje v mestu pa ste prepustili ženi ... Obdelujete svoj vinograd in v jeseni prodajate mošt. Skratka, znova ste v borbi za socialistično kmetijstvo ... Imate mercedes in oblečeni ste v lepo sivo obleko in belo kravato. Danes seveda to ni več zahodna malomeščanstva, ampak kaže na dvig standarda v naši deželi, ki pač ni več uboga, umazana, raztrgana, ampak samo zadolžena. Penzije imate baje dovolj, devize pa zato lepo vezane na banki.

Najbolj pa me veseli, da niste izgubili nič od tiste odločnosti in revolucionarnosti po vojni. Še vedno se Vas bojijo. Grozite, da naj le poskusijo obdavčiti ali odvzeti vikende, pa boste Vi spregovorili, kaj vse imajo oni drugi ... Zato ste odločno proti vsaki nacionalizaciji in razlastitvi, saj ste si vendar vse, kar imate, priborili z revolucionarnostjo in s svojimi rokami, na pa kakor kulaki ... Povsem Vas razumem, da ste užaljeni, ker Vas sprašujejo v zvezi z mercedesom. Zato ste storili prav, da ste si kupili še katrco in tako ljudem zavezali jezika. K sreči imate tudi recept, kako se rešiti iz današnjih težav. Ljudje naj malo več delajo, zlasti spodaj na jugu, naj spoštujejo dogovore, naj manj govorijo, zlasti pa je potrebno priviti mladino, ki ima preveč polna riti (to je Vaš izraz, kadar ste hoteli biti ljudski ...) itd. In res me veseli, da ste še vedno zdravi in revolucionarni, domnevam celo, da ste neumrljivi. Da ste tudi za pluralizem, mi govori podatek, da ste na neki zabavi plesali tvist ...

Vaš nekdanji rojak, predstavnik poštene (»Ali res?!) inteligence

Tone Partljič

~~~~~
Če vam je še tako težko, ne izgublajte upanja, kajti najboljši mozeg je v najtrši kosti.

Hafiz

Knjige imajo vselej več pаметi kot ljudje, ki jih srečujemo.

Albany

V BLAG SPOMIN

ob prvi obletnici smrti mojega dragega moža in očeta

Antona Adamiča,

ki ga je Bog poklical k sebi 9. novembra 1982.

Mirno spavaj, dragi mož in oče — v tistem tihem domovanju, kjer mnogi spe nevzdravno spanje, — saj križ nam sveti govori, da zopet vid' mo se nad zvezdami.

Za teboj žalujejo žena Paula, sin Tone z družino, hčerke Paula, Rada in Mira z družinami in ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio, 8. novembra 1983.

FUNERAL HOME

Dostojanstvena postrežba po zmerni ceni
Jedilne in družabne sobe na razpolago

28890 Chardon Rd., Willoughby Hills

(1 Block East of Bishop Rd.)

585-5100

Susan Zak Cosic - Funeral Director

Mimogrede iz Milwaukeeja

(Nadaljevanje z 2. str.)

predstave s svetovnimi umetniki in umetnicami. Prenosi bodo vsako soboto popoldne. Poslušajte!

* * * *

V Triglavskem parku jesen počasi, a vztrajno prihaja in osipa zadnje večbarvno listje s hrastov in drugih dreves. To listje Ti prijetno šumi in šušlja pod nogami, na sprehodu v prijetnih, prijateljskih razgovorih.

V tem parku, v Domu, je bil v nedeljo, 23. oktobra, popoldne vsakoletni občni zbor slovenskega društva Triglav. Predsednik društva Jože Kunovar je lepo pozdravil vse navzoče in prosil društvenega duhovnega vodjo dr. Jožeta Goleta, da z molitvijo počasti občni zbor. Predsednik je potem naprosil vse navzoče, da vstanejo in z enominutnim molkom počastijo spomin pokojnega člana in pevovodjo Ernesta Majheniča.

Predsednik Kunovar je nato prišel na dnevni red s poročili

zapisnikarice, tajnika, blagajničarke, upravnika parka in še nekaj drugih referentov. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Samo pri dveh predlogih se je malce zataknilo. Prvi predlog je bil, da naj se zviša članarina, ta pa je bil skoraj soglasno odbit. Drugi predlog, predlog predsednika Jožeta Kunovarja, da naj se v Triglavskem parku postavi spomenik pokojnemu generalu Leonu Rupniku, je bil sprejet najprvo s tišino. Tudi vidni Taborjani so to pot postali molkologi. Z majhno večino, predlog predsednika ni bil sprejet, posebno še ne, ker so bili nekateri mnenja, da tak Rupnikov spomenik spada na Slovensko pristavo v Clevelandu. V tej drugi Ljubljani je središče slovenskega življa in antikomunističnih borcev.

Sledile so volitve novega odbora v stari zasedbi. Od leta 1961 se Triglavski park ni mnogo spremenil, člani in članice so ga še olepšale in zdaj v jeseni je naravnost očarljiv. Življenje v njem je res nekaj

lepega, če ga človek živi. Kadarkoli človek izgubi svoje prepričanje, ali stopi ob strani, ne vidi, ne čuti, da mu je vse življenje šlo mimo, mimo njega ...v ničevost.

* * * *

Zadnji petek v oktobru, 28. vinotoka, je na svojem domu na West Allisu, zahodno predmestje Milwaukeeja, stara dolenjska grča Matija (Matt) Golob, v krogu svojih domačih in prijateljev, praznoval 95-letnico svojega rojstva in življenja.

Čvrst in zdrav na duhu in na telesu — včasih ga zgrabijo tiste gosposke bolezni —, je jubilat še vedno gospodar svojega življenja in »boss« v svoji hiši. Na vprašanje, kako se počuti pet let pred stoletnico, je odvrnil: »V mojih letih moraš imeti um, srce in želodec na svoji strani, drugače bi bil že na drugi strani sveta.«

Dragi Matt, prejmi iskrene čestitke! Naj Te Vsemogočni ohrani še dolgo vrsto let v dobrem zdravju! Upam, da Ti bomo za bližnjo stoletnico napisali daljši članek. Pozdravljen!

A.G.

Predzgodovinske najdbe iz Slovenije v Ameriki

(Nadaljevanje z 2. str.)

tu čez (nekoč dvigljiv) most. Oče so nekako slovesno omenili, da tu stanuje visoka gospoda, in da je tu doma ona gospa, ki vodi kopanje okrog Šentvida in išče ostanke orodja in piskrov iz davnih časov. Vsebina tega sestavka je zatorej meni osebno zelo blizu. Gotovo pa je med nami še kak Dolenjec ali Belokranjec moje generacije, ki je kaj podobnega doživel. Naj se oglasi!

Grad Bogenšperk ni zelo znamenit zamo zaradi vojvodinje Mecklenburg, ampak še bolj, ker je bil prej nekoč last in domovanje slavnega zgodovinarja kranjske dežele Waikarta Valvasorja (Ehre des Herzogtums Krain), za slovensko zgodovino nepogrešljivega avtorja naše preteklosti, natisnjene v debelih knjigah, katerih drago izdanje ga je pognalo v dolgove, da je moral Bogenšperk prodati.

Na tem gradu je bil spravljen največji del izkopanin, precej se jih je razkropilo po inozemstvu, kot n.pr. znamenita vojaška oprema iz bron, najdena v Šentvidu, odpeljane v državni muzej v Berlinu. Zbirka je bila ogromna, predstavlja še danes veliko vrednost za raziskovanje življenjskega načina predzgodovinskega človeka, ki je izkopane predmete uporabljal, in bi bila morala, kot ena največjih javnih zbirk, ostati doma v Sloveniji. To se zavoljo težkih političnih homatij v tedanji kraljevski Jugoslaviji (1934!) ni zgodilo; lastnica zbirke, hči vojvodinje, in njena naslednica, Marija Antonietta, pa je vztrajala na njeni prodaji. V poštev je resno prišel inozemski trg, predvsem ameriški. V pripravah za javno dražbo v švicarskem mestu Zürichu je sestavil Irec Adolph Maher poseben katalog v angleškem jeziku z naslovom 'Treasures of Carniola, Prehistoric Grave Material from Carniola...', ki je bil l. 1934 natisnjen v New Yorku. Vsebuje in obsega vrsto arheoloških znanstvenih razprav svetovnih arheologov, seznam Mecklenburških najdb, table, in norme za dražbo. Na osnovi tega kataloga se je vršila istega leta dražba Mecklenburške zbirke v Zürichu in je celoten material izlicitiral Amerika, v Sloveniji je ostalo le kakih 200 kosov skrbno odbranih najdb, ki jih je rešil dr. Ložar.

Kakor pri vsakem dobičkanosnem podjetju, so se tudi ob izkopavanju vojvodinje Mecklenburg pojavili 'divji kopači', ki so začeli na lastno pest in za lastno obogatitev brskati po zemlji in iskati dragocenih zakladov. Med največje štejejo kmeta Jerneja Pečnika iz Krškega, ki je bil toliko prefrigan, da se je kot 'znanstvenik' ponudil dunajskim muzejem in v njihovem imenu šaril po zemlji in delal škodo. V tej zvezi mi piše dr. Ložar: »Jaz sem imel opraviti z Albinom Hrastom iz Vira pri Stični, ki ni samo kopal, ampak ponarejal starine, a pri meni ni imel uspeha s prodajo. Pod Gorjanci v Št. Jerneju je kopal Jakob Kušljan, okoli Stične je pa brskal po grobovih neki Föderansperg, ki sta ga mogoče celo poznali.« Res sem ga poznal. Če se ne motim, je bil zdravnik in je živel v gradu podobni hiši blizu Ivančne gorice.

Dr. Ložarjev opis nadaljnega razvoja in sedanjega stanja Mecklenburške zbirke v Ameriki bom priobčil prihodnjič.

L. P.

(Konec prihodnjič)

Novi grobovi

John Prisel

V soboto, 5. novembra, je v Nassau Bay, Texas, kjer je živel zadnjih 13 let, umrl 58 let stari John Prisel, rojen v Clevelandu, sin Josepha in Jane, roj. Skerl, Prisel (oba že pok.), brat Josephine Hrastar, May Martnich, Alice Hadzinsky, Eileen Stanko, Patricie McCluston in Ann Machol (Seabrook, Texas), last in podpredsednik Acme Cleaning Co. v Nassau Bay, Texas. Pogreb v oskrbi Želetovega pogrebnega zavoda bo danes popoldne ob 10. na pokopališču Vernih duš.

Helen A. Stermole

V soboto, 5. novembra, je umrla Helen A. Stermole, rojena Stefanko, žena Josepha J., mati Eugenea in Elaine, 3-krat stara mati, sestra Magdaline Baroni, Josepha, Mary Bulvic (pok.), Irene Coble in Lillian. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. danes, v torek, v cerkev sv. Kristine popoldne ob 10.30.

Antoinette I. Bobish

Umrla je Antoinette (Nettie) I. Bobish, rojena Smith, žena Franka, mati Ricka F., sestra Harolda (pok.). Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 17010 Lake Shore Blvd., jutri, v sredo, popoldne ob 1. in nato na pokopališče Highland Park. Pogrebne obrede bo v pogrebem zavodu opravil Rev. Jay Messner.

Starostna doba Amerikancev

Washington, D.C. — Vladni statistični urad poroča, da se je starostna doba povprečnega Amerikanca v preteklem letu nekoliko zvišala in je doslej najvišja. Dosegla je 74 in pol let. Do tega je prišlo, ker se je število rojstev znatno zvišalo v primeri s številom smrti.

Ameriška Domovina družu Slovence po vsem svetu!

MALI OGLASI

V NAJEM

3 večje sobe in kopalnico, spodaj, spredaj. Miren samec ali zakonski par, lahko tudi dete. 431-3373 ali 881-4327. (82-85)

For Sale By Owner

8 room bungalow, off Grovewood area. Call 481-0062. (80-84)

FOR RENT

3 1/2 furnished rooms, bath, down. Parking, \$40 a wk. or \$140 per mo. 371-1893 (83-84)

Garage Wanted

In St. Vitus area. Call American Home Publishing 4310628. (83-84)

FOR RENT

2 furnished apts. 4 rooms each. Near St. Vitus area. No children. No pets. Security and references. Call 431-8998. (83-84)

SOBO IŠČE

Poslovni človek išče opremljeno sobo s kopalnico, v Euclidu ali Lake Shore okolici. Soba mora dobiti vsaj pred 1. dec. Kličite 531-1082 in vprašajte za Carmen. (x)

WANTED

1 room with bath, furnished, for an executive person. In Euclid or Lake Shore area. Needed by Dec. 1. Call 531-1082 and ask for Carmen. (x)

Apartment for Rent

Lake Shore at E. 185 St. No pets. Also need custodian-manager couple. 398-9579 (84-91)

For Rent
Unfurnished 5 room apt. Reasonable. Near St. Vitus School. Call 881-5158. (X)

FOR RENT

St. Vitus area. For older single person. 3 room suite, bath & basement. Call 881-2735 after 5 p.m. (X)

Wanted, Couple to Live In Housekeeping, cooking, etc. Man must drive. English not necessary. Excellent salary. Call after 7 p.m. 831-0847. (81-84)

WANTED

Woman or couple to care for elderly bedridden man. Live in his house rent free and salary. 449-1737 after 6:30 p.m. (82-85)

Apt. for Rent

Furnished 3 room apt. 1 person. References. Near St. Vitus parish 431-2674. (84-88)

For Sale Richmond Hts. Sunset Dr. Charming 2 bdrm semi-ranch. Expansion for 3 bdrms up. 2 car attached garage. Full basement with rec room. Central air. Beautiful wooded lot, and a lot more. Immaculate. Immediate possession. Call S. Snyder 932-5911.

Herbert E. Kohn Realty
291-1500

FOR RENT

Euclid area - Taking applications
Beautiful dbl. home, 2 bdrms. down, din. rm., lge. kitchen, fam. rm., basement, gar., appliances, cen. air., park-like setting, no pets. Shown by appt. 531-4993 or 382-1773 (X)

For Rent

4 rooms up. E. 185th area. Middle aged couple preferred. 461-2262.

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300
431-2088

17010 Lake Shore Blvd.
1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvo

531-1235

15301 Waterloo Rd.

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.

365 E. 156th St.

- Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- Vera, narodnost in privatni običaji upoštevani.
- Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posluga in aparat za vdihavanje kisika.

KE 1-9411

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

PROSLAVA NARODNEGA PRAZNIKA »29. OKTOBRA«

Letos je preteklo 1163 let od dne, ko so slovenski pradedi izbrali zadnjega kneza svojega rodu in 569 let, ko so na Gosposvetem polju ustoličili po starem slovenskem običaju zadnjega karantanskega vojvodo. Bilo je prav na današnji dan pred 65 leti, ko je na Slovenskem privrelo na dan hrepenenje po svobodi in neodvisnosti. 29. oktober 1918 je slovenski narod v manifestacijah izrazil svoje navdušenje, ker je na svojih tleh likvidiral položaje in znake avstro-nemške okupacije.

V velikem Torontu je bila tudi letos proslava teh dogodkov. Slovesnosti so bile združene s sv. mašo, ki jo je za srečno in bolj pravično bodočnost slovenskega naroda daroval škof dr. Alojzij Ambrožič in sicer v prostrani cerkvi Brezmadežne s čudodelno svetinjo ob 6. uri zvečer v soboto, 29. oktobra 1983. Udeležba je bila lepa, cerkev polna. Na koru sta prepevala oba cerkvena zbora; berila sta brala gg. Otmar Mauser in Stane Pleško. Darila sta prinesla k oltarju lanska Miss Ljubljana gđ. Končan in njen postaven spremljevalec, oba v narodnih nošah.

Med mašo je imel prevzvišeni krasen cerkveni nagovor, v katerem je poudarjal potrebo po zvestobi idealom, ki so resnično slovenski in katoliški.

Sodelovanje vernikov z bogoslužjem je bilo naravnost prisrčno. Zdelo se je, da so ljudje res iz srca molili k Bogu, naj se usmili našega naroda in ga reši komunistične prevare in diktature. Tudi pohod k obhajilu je bil lep, delili so ga trije duhovniki.

Po maši so ljudje napolnili prostorno dvorano. Posedli so ob mizah. Pred odrom so se razvrstili mali pevci in pevke Mladinskega pevskega zbora. Na oder je stopil pred mikrofona g. prof. Rado Z. Krevs, ki je v uvodnih besedah označil pomen dneva in pozdravil prevzvišenega škofa dr. Alojzija Ambrožiča, čč. gg. župnika Janeza Kopača CM in Franc Sodjo CM, odbornike Slovensko-Kanadskega sveta in predstavnike drugih organizacij in vse navzoče.

Kot pozdrav Kanadi so mladi pevci pod vodstvom g. Blaža Potočnika zapeli kanadsko himno. Prof. Jože Osana pa je zaigral »Naprej, zastava slave«.

Po pozdravu Kanadi in Sloveniji, je M.P. Zbor zapel dve pesmi, ki so jih navzoči nagradili z obilnim ploskanjem. Slovenska pesem iz mladih grl vedno navduši.

Pesmi je sledila občuteno podana recitacija »Znamenje« S. Gregorčiča, ki jo je podal g. Otmar Mauser. Za recitacijo

sta prišla dva krajša govora. Dr. Peter Klopčič je v svojih besedah naslikal zgodovinski razvoj, ki je pripeljal Slovence do prvega »29. oktobra« leta 1918.

Drugi govor je imel sopredsednik S.K. Sveta g. Peter Markeš. V njem je poudaril, da ima tudi slovenski narod od Boga dano pravico do svobode in neodvisnosti in da more to doseči samo v svoji lastni državni tvorbi.

Govora sta bila sprejeta z burnim odobravanjem, kar je še posebno prišlo do izraza v medsebojnem pogovoru po proslavi.

Znova je zadonela slovenska pesem. Združena cerkvena zbora sta mogočno zapela »V Gorenjsko oziram se skalnato stran«. Petje je vodil g. Dušan Klemenčič, pri klavirju pa je spremljal g. prof. Jože Osana. Med petjem se je na platnu pokazal Blejski grad v vsej svoji lepoti in Triglavsko pogorje, kar oskrbel dr. August Kuk.

Po pesmi je vodja večera g. Rado A. Krevs dal besedo g. Luki in gđ. Bernadki Jamnik, ki sta izvedla Kobalov »Razgovor o domovini«. Program tega kulturnega večera pa je zaključil g. Blaž Potočnik, ki je izredno lepo zapel »Rožmarin«. Ploskanje mu je dalo priznanje in to zaslužno.

Napovedovalec in povezovalc večera je nato povabil vse »na čaj in prigrizek«. Tega so pripravile dobre slovenske gospe: Osredkarjeva, Župančičeva, Krevsova, Kvasova, Dolenčeva in Potočnikova. Njim in pri izvedbi večera pa je pridno pomagal g. Tine Končan.

Ob kavi, čaju in pecivu so ljudje svoj večer podaljšali v prijetnem kramljanju in ob izmenjavi misli. Bili so si edini, da je bil lep in koristen večer, zlasti, ker je bil drugačen, kot smo jih vajeni. Bil je glas naroda, ki sam, na lastnih tleh, ne more in ne sme glasno govoriti.

Por.

29. OKTOBER

— Toronto —
29.X.1983.

(Govor g. P. Markeša)

Prevzvišeni, prečastita duhovščina, častite sestre, predrage Slovenke in Slovenci!

Na današnji dan leta 1918 je po Slovenskem privrelo na dan hrepenenje po svobodi in neodvisnosti. Zavest »svobodni smo« je prodrla do zadnje gorske vasi in zgodovinar-opazovalec tistih dni je zapisal: »Shodili smo, čeprav opotekaje se; rajali smo, ker smo verovali, da pride pravičnost v posete; bili smo polni upov in srečni kot dete.«

To je zgodovinski trenutek, ki je vreden vsakoletnega spomina; to je slovenska svoboda, ki jo danes proslavljamo; to so sanje Slovencev, v katerih uresničenje upamo; to je luč, ki jo tudi v svobodni in demokratični novi domovini Kanadi vsako leto prižigamo, to je slovenski 29. OKTOBER, praznik slovenske svobode in slovenske zastave.

Kaj so torej in kaj morajo biti upravičene želje in težnje vsakega Slovenca: Biti svoboden in neodvisen, kot so bili pradedi v Karantaniji, v Kocljavi Panoniji in oni v Samovi državi. O tej težnji, ki je pravica in dolžnost, je vrhovni učitelj Janez Pavel II. takole poučeval svoje rojake:

»Bogu rečemo »Oče«. Kot otroci božji ne moremo biti sužnji. Naše božje sinovstvo ima v sebi dediščino svobode. Bog daje svobodo kot mero njegovega dostojanstva; vendar nam je istočasno dana svoboda tudi kot naloga. Svoboda ni oddih temveč teža veličine.«

»Evangelizacija svobode ima še drugačno razsežnost, to je razsežnost narodne svobode, svobodne domovine, obnovljene v dostojanstvu samostojne države. Narod je resnično svoboden kadar se more organizirati kot skupnost, ki jo opredeljuje enotnost kulture, jezika in zgodovine. Država je trdno samostojna, kadar družbo vlada in istočasno služi družbeni blaginji ter dovoli, da se narod uresničuje v svoji lastni subjektivnosti, v svoji lastni osebnosti. To pomeni ustvariti primerne pogoje za razvoj na področju kulture, gospodarstva in družbenega življenja.«

»Državna samostojnost je globoko povezana z njeno sposobnostjo pospeševati narodno svobodo, razvijati pogoje, ki narodu dovoljujejo, da izraža svojo zgodovinsko in posebno osebnost, ter da je samostojen s pomočjo države.«

Kar velja za rojake sv. očeta, to velja tudi za Slovence, saj je govoril tisti, ki ima od samega Boga naročilo: »Pojdite in učite vse narode!« Torej veljajo njegove besede tudi našim sosedom, da bodo že enkrat spoznali in pristali, da imajo tudi Slovenci pravico biti svobodni in neodvisni. Da pa bodo to, potrebujejo državne tvorbe, kjer bodo svobodno izvoljeni predstavniki vsega ljudstva, ne samo ene partije na tleh Slovenije, ne zunaj njenih meja, dajali zakone, da bo Slovence predstavljala slovenska vlada, da bo slovenščina državni jezik, da bo slovenski dohodek in pridelek ostal v Sloveniji v službi slovenske

(dalje na str. 6)

DROBTINE Z ZAHODA

LETHBRIDGE, Alta. - Letos v avgustu smo imeli že tretje slovensko romanje. Dve leti je bilo za celo Alberta skupno romanje (s skromno udeležbo), letos je pa neumorni misijonar č.g. Ciril Čarga preorganiziral tj. razdelil.

Edmonton in severna Alberta je imela romanje začetku avgusta k že znani božji poti v Skaro nad Edmontonom, za južno Alberto in Calgary ter okolico pa tretjo nedeljo v avgustu k Materi božji v Cochran, nekako 25 km severno iz Calgaryja.

G. misijonar, kot tudi mi udeleženci prvih dveh romanj, je gotovo upal, da bo radi bližine udeležba večja. Želje se niso izpolnile, saj se nas je zbralo iz Calgaryja in južne Alberte samo 44. Pa je tule v našem mestecu precej Slovencev, v Calgaryju pa morda skoro tisoč, saj je več sto včlanjenih v njihov slovenski klub. Kar porazna številka, verjetno tudi za oba voditelja romanja g. Tineta Batiča iz Toronta ter g. Marka Kosa, ki je prišel semle celo s slovenske Primorske. Z njima je prišla iz Toronta tudi g. Trčkova.

Pa je bila skromna slovesnost vseeno prisrčna, lep nagovor, sv. maša s petjem. Popoldne smo se po kosilu v cerkveni dvorani odpeljali na cochranski griček, kjer imajo frančiškani po vsej Alberti znani dom duhovnih vaj in kamor sem se tudi jaz doslej napotil že desetkrat na izpraševanje vesti in življenja. Tam smo v gozdičku pod domom pred votlino Lurške Matere Božje molili in prepevali slovenske verske pesmi. Pozneje smo se sprehodili po stezah okoli doma in si ogledali stavbo duhovnih vaj in pokramljali s patrom.

V omenjenem domu je pred leti vodil duhovne vaje za albertsko duhovščino naš slovenski torontski škof dr. Alojzij Ambrožič, ki pa takrat še ni bil škof. Ko se je vračal v Torontu se je spotoma oglasil za nekaj ur tudi v Lethbridgu in se pomudil tudi v mojem domu, znancasva že iz begunskega taborišča v Spittalu na Koroškem. Obiska sem bil seve resnično vesel in ponosen na srečanje, ne vedoč, da bo izredno sposobni gospod čez nekaj let postal torontski škof. Z njim sem se ponovno srečal pred dvema leti jeseni 1981, ko sem obiskal Torontu in bil njegov gost.

Romanja se g. Čarga, organizator, ni mogel udeležiti, ker je bil nekaj dni preje službeno odpoklican iz Vancouvra v Winnipeg, kjer je moral nadomestovati obolelega slovenskega župnika. Vem, da bi ga slaba udeležba vznevoljila, kot je nas. Predobro nam je in na marsikaj duhovnega vede ali nevede, hote ali nehote pozabljamo. Smo kot večina sodob-

nega sveta preveč zagnani v nabiranje in kupičenje zemskih dobrin. Zamera ali ne! S svetom se spreminjamo tudi mi.

* * * *

Za zahod ni bilo obiskovalcev, pri Pahuljetovih se je mudila dober teden menda mlada torontska sorodnica, in Dimnikovega Štefana sta obiskala prijatelj France Arhar in njegova ženka iz Toronta. Spremljala sta ju iz Edmontona naša dobra in priljubljena in »fejst« zgovorna gospa Majda Cetinski in mož. Štefan je ob tej priliki povabil nekaj znancev obeh parov na zanimiv in prijeten klepet in obujanje spominov.

V jesen smo privozili hitro, da sami ne vemo, kako brž drvi čas, nam, ki smo »trideset proč« pa menda potrojeno prehitro. Jesen v južni Alberti je doslej izredno lepa, takile pravijo tod »indijansko polejtje«. Pridelki so pospravljeni, le nekaj sladkorne pese je že v zemlji, čez teden ali dva, ko to berete, bodo polja povsem pospravljena. Lepo vreme je pospešilo žetev, pridelek je lep, menda ponekod nadpovprečen, in če pojde kmalu v denar se bodo obrazi farmarjev veselo razkrehnili v zadovoljstvu.

* * * *

Letošnje leto sem se držal večinoma doma, enkrat sem obiskal Kananaskis country, to je na novo razvijajoč se albertski park južno od Calgaryja, tj. dolina na poti iz Calgaryja v južno Alberto, na poti v Blairmore. Park je nad sto km dolg z nešteti taboriščnimi prostori v čudovito lepi naravi, vso dolino pa obrobajo rajde gora. Cela dolina, katere razvoj bo stal menda 200 milijonov dolarjev, je še brez hotelov in vprav zdaj je veliko prerokanja, da bi oblasti dovolile nekaj hotelov pri vhodu v krasno Kananaskis območje, ker je tam gorja, kjer nameravajo razviti smuk progo za olimpijske zimske igre l. 1988, ki so poverjene v izvedbo mestu Calgaryju, oljnemu središču Alberte.

Julija se je v tej dolini vršil mednarodni oziroma svetovni skavtski Jamboree, ki se ga je v prvih julijskih dneh udeležilo nad 15.000 skavtov iz celega sveta. Edine zgradbe, poleg taboriščnih uradov in velikega turističnega centra, je nekaj pritličnih stavb namenjenih le osebam, ki so priklenjeni na bolniške vozičke in upokojencem, če prostori niso zasedeni od prvo omenjenih.

S sprehodi smo res uživali bogastvo narave in tišine v njej. Dolina ni preveč znana, ker je bila doslej nerazvita, pač pa so tam letos julija odprli menda eno najlepših golf igrišč v severni Ameriki. Je res nekaj krasnega, pa saj za 10 (dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

NOVEMBER

11., 12. in 13. — Novemberfest pri Sv. Vidu. Prebitek namenjen za nova okna za svetovidsko farno šolo.

12. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci, nastopili bodo tudi Fantje na vasi.

12. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

DECEMBER

3. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti poda opereto »Miklavž prihaja« v šolski dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

4. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

10. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti gostuje v Windsor, Kanada, z opereto »Miklavž prihaja«.

— 1984 —

JANUAR

29. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti postreže s kosilom od 11.30 do 1. pop. v šolski dvorani.

FEBRUAR

26. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

24. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

APRIL

1. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

MAJ

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

13. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti poda Materinsko proslavo v šolski dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

JUNI

24. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

JULIJ

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

OKTOBER

6. — Fantje na vasi priredijo 7. letni koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri. Za ples igra Alpski sekstet.

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK, Owner
831-6430

(X)

Kanadska Domovina

Iz slov. Toronta

(nadaljevanje s 5 str.)

blaginje, da bo razvoj slovenske kulture zaščiten in pospeševan.

Stopimo na kratko samo na tri področja in bomo spoznali, kaj bi taka svoboda in neodvisnost Slovincem pomenila.

Slovenci so v vsej svoji zgodovini odhajali na tuje. Šli so po svetu. Pa jih do nedavnega uradno nikjer ne zasledimo. Dobimo Avstrijce, ki znajo slovensko, dobimo Madžare, ki slovensko govorijo, dobimo Jugoslovane s slovenskim imenom. Slovencev v uradnem mednarodnem svetu ne pozna; Slovenskega državljanstva ni. Nihče ne nosi slovenskega potnega lista.

Šele begunci po drugi svetovni vojni smo se začeli drugim narodom in oblastem predstavljati kot Slovenci. Smo torej prikrajšani na svobodi in neodvisnosti. Če bi bila Slovenija neodvisna, bi imeli po svetu svoje konzularne predstavnike, svoje ambasadorje in na potnem listu bi bil slovenski državni pečat, v ZN bi bil sedež za slovenskega predstavnika. Ta dejstva bi odlikam slovenskega značaja kot so smisel za red, organizacijo, podjetnost, solidnost dale mednarodno ceno, ki bi dvignila slovensko samozavest, da bi počasi izginjal iz nas hlapčevski inferiorni občutek.

Drugo področje je gospodarska zmogljivost. Mi se radi ponašamo, da smo podjetni, marljivi, delavni, varčni in gospodarsko napredni. Svobodna in neodvisna Slovenija bi brez dvoma ekonomsko ne samo mogla živeti, mogla bi biti celo napredna in uspešna. Naš narodni dohodek namreč ne bi odhajal v tujerodne prestolice in nam ne bi bilo treba od tam prosjačiti za financiranje slovenskih cest in železnic, učnih ustanov, bolnic, obrambe in podobno.

Slovenski pridelek bi ostal Sloveniji, bi služili slovenski narodni blaginji, slovenskemu človeku, da se izžola, da se pozdravi, da se v obrti in industriji opomore, da si okolje čisto in zdravo ohrani, da se more vsestransko duhovno in telesno razvijati. Gospodarska neodvisnost je opora politični neodvisnosti. Gospodarska neodvisnost daje narodu pogum in vzbuja nove podvige.

Tretje področje: slovenski učni zavodi in kultura. Pomislimo, da je še na začetku 20. stoletja »presvitli« cesar na Dunaju s Slovenci tako ravnal, kot da spadajo v otroški vrtec. O tem bi vedel veliko povedati slovenski knez in vladika dr. Anton B. Jeglič, ki se je na začetku tega stoletja boril, da je Slovincem priboril čisto slovensko gimnazijo, čeprav smo bili Slovenci v zgodovini že vsaj 1200 let.

Pomislimo na borbo, ki smo jo vodili v drugi Jugoslaviji za izpopolnitev univerze! Pomislimo, kako so v duhu zagrlja edinstva trgali iz slovenskih čitank spise slovenskih pisateljev. Pomislimo, kaj je zapisal slovenski pisatelj Bojan Štih v *Naših razgledih*: »Ondam sem bral, da bomo na našem knjižnem trgu v prvi vrsti financirali afriške knjige, nato šele slovenske. Pristrčna hvala. Slovincem sem. Zato v samoti in naskrivaj listam letnike Ljubljanskega Zvona in vem, da smo nekoč bili in da danes nismo več to, kar smo nekoč s težavo pod nemškimi in ogrskim jarmom še bili.«

Vidimo, da samo svobodna in neodvisna Slovenija more zagotoviti slovenski mladini neovirano pot do najvišje izobrazbe; da bo mogel slovenski duh neovirano ustvarjati duhovne in kulturne vrednote, ki ne bodo v službi ene partije temveč skupna last naroda, s katerimi se bo mogel naš narod brez sramu postaviti ob stran drugim narodom in to s ponosom in samozavestjo. Če bo umrla slovenska kultura, bo umrl slovenski narod!

Dr. Peter Klopčič

»29. oktober« zmagovit zaključek revolucije

(Govor na proslavi slovenskega narodnega praznika)

Leta 1963 je izšla knjiga »Jugoslavija na pariški mirovni konferenci« (Ivo Lederer). Glavna ideja knjige je:

»Jugoslovanski narodi Avstro-Ogrske so se osvobodili sami brez zunanje intervencije in to 29. oktobra 1918, ko je Narodno veče v Zagrebu proglasilo neodvisnost Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta proglas smatrajo zgodovinarji za revolucionaren akt. Podobnih revolucij ni bilo ne na Poljskem ne na Češkoslovaškem.«

V tej luči praznik »29. oktober« ni nekaj samo slovenskega, to je zmagovit zaključek revolucije. Vprašanje je, kdaj se je priprava na to revo-

lucijo začela in kje je slovenski narod dobil moralno moč zanjo?

Lahko bi šli do Ljudevita Posavskega, a je preveč odmaknjen. Pač pa so imeli kmečki upori revolucionarne karakteristike, tako v intenzivnosti kot v popularnosti in tudi v organizacijskih vidikih. Bili so spontani, dolgo časa pripravljeni, ker so voditelji imeli opravka s kompleksnimi problemi. Torej lahko rečemo, da so kmečki upori začetek slovenske revolucionarne miselnosti in vojaško organizacijske sposobnosti.

V začetku 19. stoletja je

(dalje na str. 7)

več vere in manj materializma,

več dobrote in manj zlobe,

več odpuščanja in manj zamer,

več demokratičnosti in manj zvičaj,

več narodne zavesti in svetovne razgledanosti,

več duha vzajemnosti in manj egoizma,

da bi v novo narodno stavbo, v svobodno in neodvisno Slovenijo, stopili novi in boljši Slovenci! Pri tem nam Bog pomagaj«

DROBTINE Z ZAHODA

(nadaljevanje s 5. str.)

milijonov se tudi v tehle dneh lahko nekaj pokaže, mar ne?

Če vam kdaj zanese pot do Calgaryja, izrabite priliko in obiščite tale naravni kos albertskega raja.

Zadnje septembrske dni me je pa s skupino upokojencev našega kluba zaneslo na enotedensko potovanje po severni Alberti s kratkim obiskom severne Britanske Kolumbije, torej v Peace River deželo. Tudi severna Alberta je lepa in bogata prirodnih lepote.

Vsak dan tedna smo obiskali nov kraj. Pot je vodila skozi Edmonton, Slave Lake, High Prairie, Peace River, Dawson Creek, St. John, vse do znamenitega jezua Bennett Dam v

Britanski Kolumbiji. Ta jez so gradili nad eno desetletje in ne nazadnje delavnih rok. Zanimivo je, da so pri gradnji sodelovali tudi inženirji iz Jugoslavije, med njimi gotovo tudi Slovenci.

Vsak dan smo imeli izredno lepo vreme — jesensko in sončno — in smo lahko spremljali jesensko dozorevanje v naravi. Vsak dan je bogateje obarval listje, obilje žametnih barv je spreminjalo naravo, farmerji so sicer tudi na severu poželi, pa le ponekod tudi omlatili.

Zadnja leta so bile žetve revne, letos pa je letina obilna. Upajo, da bo letina pod streho preden to onemogočijo vetrovi, mraz in zgodnji sneg.

Pak

ZAK-ZAKRAJSEK
pogrebni zavod
6016 St. Clair Ave.

New Phone - 361-3112

Nova tel. st. 361-3112

John Fortuna, licenciran pogrebnik

**“SLOVENIA
RADIO PROGRAM”**

HEARD COAST TO COAST
4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Sporod aktivnosti in prireditve pri župniji sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu

Sestanek cerkvenega odbora in zastopnikov vseh društev bo v sredo, 9. novembra, ob 7.30 zvečer. Pripravite poročila posameznih odsekov.

Martinovanje bo v soboto, 12. novembra. Ne pozabite povabiti tudi znanca in prijatelja!

Romanje v Rim in Jeruzalem bo prihodnje leto, ponedeljek po Veliki noči — od 23. aprila do 4. maja. Dvanajst dni.

Banketi in prireditve župnije v prihodnjem letu:

Pustovanje — 3. marec 1984

Zabavni večer in volitve — 10. in 11. marec 1984

Bazar — 25. marec 1984

Mladinski banket — 28. april 1984

Materinski dan — 13. maj 1984

Letni župnijski banket — 26. maj 1984

Dan očetov (Father's Day) — 17. junij 1984

Slovenski festival — 30. junij, 1. in 2. julij 1984

Žegnanje — 8. september 1984

Vinska trgatev — 6. oktober 1984

Martinovanje — 10. november 1984

Miklavževanje — 9. december 1984

Silvestrovanje — 31. december 1984

Verouk za prvoobhajance je vsak četrtek od 6.30 do 7.30 zvečer.

Pevske vaje za mešani zbor so ob četrkih zvečer ob 7.30.

Vabljeni še novi pevci in pevke!

Slovenska šola ob sobotah še vedno zama čaka nove člane! Prostora je še veliko — pa tudi otrok je še veliko, ki ne pridejo! Ne pozabimo, da se otroci ob sobotah poleg šole uvajajo tudi v sodelovanje pri maši, učijo petja, pripravljajo za razne prireditve,...; kratka, navajajo na to, da se navežejo na slovensko župnijo!

Pevske vaje za mladino so ob nedeljah po drugi maši! Do sedaj je še vedno preskromen odziv.

Ministrante vabijo za službo pri oltarju. Starši, nagovorite otroke, da se pridružijo skupini, ki opravlja to lepo in častno službo. - V Ljubljani je bil te dni odlikovan 33-letni ministrant za 25 let službe mašnega strežnika. Papež Janez Pavel II. mu je poslal posebno pohvalno pismo. (Povzeto po Katoliškem glasu, 6. oktobra 1983)

Dr. Peter Klopčič:

»29. oktober« zmagovit zaključek revolucije

(nadaljevanje s 6. str.)

Vodnikova »Ilirija oživiljena« nekaj znak razpoloženja Slovencev. V tej pesnitvi in v vseh administrativno-političnih in kulturnih manifestacijah med Ilirsko dobo se ponovno pokaže, kako živ je bil odpor proti Habsburžanom in proti po Nemcih kontrolirani administraciji.

Po porazu Napoleona se je nemški pritisk še povečal, vse tja do pomladi narodov leta 1848. V tej mračni dobi so slovenski pisatelji in pesniki s svojimi deli ohranjali moralo in dajali izraza vsemu, kar je naord mislil, želel in delal. V drugi polovici 19. stoletja se je Avstrija toliko demokratizirala, da so bila večja zborovanja dovoljena. Na Slovenskem so se začeli Tabori, množične manifestacije slovenskega naroda. Nemce je začela skrbeti organizacijska sposobnost Slovencev in njih politična zrelost.

Ko so Nemci uvideli, da je slovenski narod, ki so ga tako dolgo prezirali, sposoben organizirati slovenske tabore, telovadne organizacije Orla in Sokola, ki so imele vojaški značaj, slovenske zadruge, sposobni doseči velik gospodarski razmah Kranjske, ko se je slovenska literatura in kultura na splošno hitro razvijala in ko so Slovenci dokazali, da imajo političnih zvez, da so zmožni paralizirati dunajski parlament za 6 mesecev, tedaj so Nemci spoznali, da so slovenski narod izgubili. 29. oktobra 1918 je bila dokončna in formalna krona več stoletne uporniške in revolucionarne delavnosti.

Glavni razlog za prvo svetovno vojno je bil dejstvo, da so Avstrijski Nemci uvideli, da izgublajo kontrolo nad Slovani, predvsem pa nad Slovenci, Hrvati in Srbi. Avstrijci kot Madžari so postali nesigurni in so upali, da bo napad na Srbijo konsolidiral položaj doma in eliminiral Srbijo, kateri so pripisovali večji vpliv na notranje razmere v monarhiji, kot jih je dejansko imela.

29. oktobra 1918. pa slovenska revolucionarnost ni umrla. Slovenci so se še naprej borili za svobodo vere, svobodo organizacije, svobodo gospodarske dejavnosti in končno za politično demokracijo. Slovenske punktacije so bile revolucija v malem. Nje voditelji so končali v internaciji. Največja preizkušnja pa je čakala svobodoljubne Slovence med drugo svetovno vojno, ko je skupina mednarodnih terorističnih komunistov začela z zaslužjevanjem slovenskega naroda. Narod je kmalu spoznal njih podle namene in začel borbo-revolucijo proti tej najbolj cinični in zloglasni politični diktaturi. (Tako jo imenuje Djilas.) Zaenkrat je to moderno suženjstvo zmagalo, toda borba se nadaljuje in to je naša nedokončana revolucija.

Komunisti sicer pravijo, da so oni revolucionarji, toda ne smemo pozabiti, da so bile v vsej zgodovini revolucije proti tiraniji, komunizem je pa uvedel tiranijo; revolucije so bile korak naprej, komunizem je pa v socialnem redu korak v temo. Edini borci za svobodo in napredek smo mi. Danes so še na oblasti, toda moralno so tako na tleh, da jih Bojan Štih imenuje domišljavi in poniglavi politologi. Prepričan sem, da ne bo dolgo, ko bo tudi v tej zadnji revoluciji zmagal slovenski demokratični narod!

(konec)

Svarilo pred okuženimi živalmi

Los Angeles — V nekem parku v Los Angelesu so v avgustu našli mrtvo veverico, o kateri so pozneje ugotovili, da je poginila zaradi kuge.

Lansko leto je v Ameriki umrlo 6 ljudi zaradi kuge, kar je največ kužnih smrtnih slučajev v zadnjih 60 letih.

Oblasti svarijo, naj se ljudje pazijo, da jih divje živali kot veverice in rakuni ne ugriznejo ali opraskajo. Če jih ne ulovijo, ne morejo ugotoviti, ali je žival bila okužena s steklino in kot vidimo iz gornjega slučaja - celo s kugo. Ljudje se za majhne praske ali ugrize navadno ne zmenijo, čim pa se skužba razleze po krvi, pa je zdravniška pomoč čestokrat prepozna.

Keep Judge PHILLIP E. PARISI ON THE Cleveland Municipal Court Bench

- 1) — Rated qualified by the Cuyahoga County Bar Association
- 2) — A.F.L. - C.I.O.
- 3) — Cleveland Ward Clubs: Ward 11, Ward 15, Ward 17, Ward 18, Ward 20, 21

Keep Honesty, Intelligence, and Integrity in
the Cleveland Municipal Court

Paid by Judge Phillip E. Parisi for Cleveland Municipal Court Com.
Mary P. McGowan, Treas./1801 E. 12 St., Suite 1218, Cleveland, Ohio 44114

Euclid Kids Need NURMI!!

RE-ELECT SHIRLEY M. NURMI

Candidate for Euclid's Board of Education

DEDICATED TO

Represent YOU full-time
Remain a watchdog of YOUR TAX DOLLARS
Improve Educational NEEDS of CHILDREN
COMMUNITY INVOLVEMENT in Schools

VOTE TO RE-ELECT

Shirley M. Nurmi

NURMI for School Board Committee
281 East 216th Street Euclid, Ohio 44123

Offers the following:

PLANS

- WHOLE/ORDINARY LIFE
- TWENTY YEAR PAYMENT LIFE
- TWENTY YEAR ENDOWMENT
- 5 YEAR RENEWABLE CONVERTIBLE TERM
- 25 YEAR DECREASING TERM
- SINGLE PREMIUM TERM - Ages 0-15
- ANNUAL PAY TERM - Ages 0-15

RIDERS

- ACCIDENTAL DEATH BENEFIT
- WAIVER OF PREMIUM BENEFIT
- GUARANTEED RIGHT TO ADDITIONAL INSURANCE
- 5 YEAR RENEWABLE CONVERTIBLE TERM RIDER
- 25 YEAR DECREASING TERM RIDER
- PAYOR BENEFIT

For information on any of the above contact
your Lodge Secretary/Representative or the
Home Office.

St. Vitus Parish

PRESENTS

"Nite in Slovenia..."
Dinner-Dance Benefit
FEATURING

Fantje na Vasi

Kres Folklore

Markic-Zagar Band

Friday Evening, Nov. 11

St. Vitus Auditorium, 6102 Glass Ave.
(Located by E. 61 St. and St. Clair Ave.)

Admission: \$15.00

Presale Contact: Stan Kuhar (431-2994), Jim Logar
(486-3532), Madeline Milakovitch (881-1423),
Louise Strauss (531-2966), St. Vitus Rectory (361-1444)

Proceeds - New Windows for St. Vitus School

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Nekaj mesecev pozneje Okamoto nisem našel v garaži kot vsako jutro poprej. Tudi naslednja dva dni ni prišel, niti me ni obvestil o vzroku odsotnosti. Da ni prišel zaradi bolezni ali kakšne nezgode, nisem mislil. Mogoče sem ga užalil z darilom oblačil, katera sta moja sinova prerasla in bi služila njegovim. Sprejel je vse z radostjo, a kdo ve, mogoče je premišljeval o daru že nosenih oblačil in bil užaljen. Japonci so ponosni ljudje.

Tretje jutro sem ga videl stopicati med hišo in garažo, kot da se ni mogel odločiti, ali naj prej pozvoni ali naj gre čistit. Na vprašanje, kaj se je zgodilo, me je stično gledal; končno se je nasmejal in izgovoril v nerodni angleščini: »Koburu-san, you know. My wife. (Vi veste. Moja žena.) Ogenj. Včeraj. Moja žena. Ne. Ne. Nič več. Moja žena.«

Iz oči mu je sijala globoka žalost in ustne so se držale nizdol. A smeh je postajal glasnejši, ko mi je s trudom dopovedal, da mu je žena umrla in so jo upepelili v gozdu nad Kamakuro pod večer prejšnjega dne.

Zgrozil bi se nad takim obnašanjem, če bi ne poznal njih zagonetne navade. Okamoto se je krohotal, da zakrije svoje žalovanje za dobro družico, oziroma da ne bi mene preveč razžalostil. Nekaj tednov pozneje mi je povedal, da je dobil drugo ženo, sestro pokojnice. Ob tej novici se pa ni smejal ali izkazoval veselja.

Za Veliko noč smo imeli za nas neužitne pirhe. Okamoto je prinesel košaro jajc, vsako posebej zavito v okrašen papir. K darilu je pristavil dolgo tipkano pismo, katero mu je najbrž sestavil Japonec, ki je znal angleški. Ta »dokument« še vedno hranim v spomin; prestaviti ga na slovensko pa ne bi mogel. V dolgih naučenih frazah me Okamoto do nebes povzdiguje zaradi »prevzvišene slave in božanskega ponižanja do njegovih slabosti«.

Pisec je moral izbrati iz besednjaka vse najlepše zvence, pridevnike in fraze, naj jih je povsem razumel ali ne. Na koncu pisma pravi, da so jajca majhen dar za moj krščanski praznik in da jih z blagoslovom lahko jemo. Zagotavlja me, da so jajca pristna in da jih je Okamoto sam znesel (!).

Vsi smo se od srca smejali. Jajc pa nismo jedli. Sinova sta jih sicer lepo pobarvala, toda okus je bil po ribah, kar se pri pirhih ne spodobi. Japonci hranijo kokoši z ribami in rib-

jimi odpadki.

Podoben primer kot s šoferjem je doživela Nada nedolgo pozneje. Najemala je šiviljo tri dni na teden. Redno je prihajala in marljivo delala ter se pri nas hranila. Nekega dne pa se ni javila na delo; prišla je čez tri dni. Nado je pred vrati osupnila s histeričnim smehom; povedala je, da ji je umrla mati. Silni smeh je služil le za to, da bi s svojo žalostjo ne užalostila nas.

Zahodnjak bi smatral tako obnašanje za neodkrito, včasih za hlinjeno in hinavsko. Na ulicah sem večkrat videl, kako se ljudje pri poslovitvi klanja-

jo drug drugemu. Kakor da bi se vršila tekma, kateri med njimi bo s pokloni dokazal, da je bolj vljuden!

Na glavni prometni cesti med Kamakuro in Jokohamo je šofer nekoč ustavil s tako silo, da so zaškripale zavore. Tik pred nami sta se ne meneč se za promet do tal priklanjala dva možakarja. Šoferju sem velel, naj ne trobi in ne skuša zavoziti okoli njih. Čemu vznemirjati njih vljudnost!

Ko se je eden vzravnil od poklona in vrgel pogled na drugega, da vidi, ali je ta s poklanjanjem prenehal, se je drugi že upogibal v vodoravno pozicijo gornjega dela telesa. In ko se je ta izravnil in pogledal, se je prvi spet upognil. Kazalo je, da ju igra vljudnosti ne bo utrudila, ko je šofer nestrpen zatrobil. Poklonila sta se še enkrat, oba istočasno, in se končno umaknila prometu.

Nepojmljivi smeh Japoncev se je meni kakor drugim Amerikancem zdel neiskren. V razgovorih z nami so se iz neznanjih razlogov spoštljivo režali. Ne moreš jim zaupati, ne več,

kaj mislijo, ko delajo tako prijazen obraz, ali kaj zanikajo ali potrjujejo, so bile pogoste opazke zahodnih znancev. Vendar vzrok ni bila neiskrenost. To je bil le način obnašanja v zadregi ter nagnjenje do pretirane vljudnosti. In temu se je bilo treba privaditi.

Eno leto sem najemal vrtnarja, da je oskrboval grede za cvetje in zelenjavo, ki se ni vedno dobila na trgu in jo je bilo treba pridelati doma. Ne vem, kako ga je Nada najela. Možakar pritlikave postave in suhljat, star šestdeset let, je bil žilav in marljiv, upokojen oficir japonske mornarice.

V normalnih časih bi mu gotovo ne bilo treba opravljati takega posla, a povojno obubožanje države in ljudstva je prisililo vse h kakršnemu koli delu in zaslužku. Angleškega jezika ni znal, vendar ni bilo težko dopovedati mu, kaj želim. Sicer pa se je sam lotil vsega, sadil in negoval, kot da je njegovo, ter prideloval vsega odveč, da je sam lahko odnašal sočivje in drugo domov.

Bilo pa je težko udomačiti

ga. Vabil sem ga v hišo, da z nami južina, pa dolgo ni hotel. Ljubše mu je bilo na vrtu vzeti grizljaj in tja smo mu prinašali s svoje mize. Kar mu je ostajalo, je zavijal in nosil domov.

Po mesecih zaposlitve sem ga nekoč pregovoril, da je stopil z menoj v jedilnico. Molče, z obrazom na negotov nasmeih, se je usedel in jedel z nami. Očividno si je to štel v čast. *Arigato gozajmas!* (Vljudno se zahvalim!) so bile edine besede, ki so prihajale od njega, kadarkoli je bilo kaj ponujeno. Končno se je privadil in redno kosil z nami.

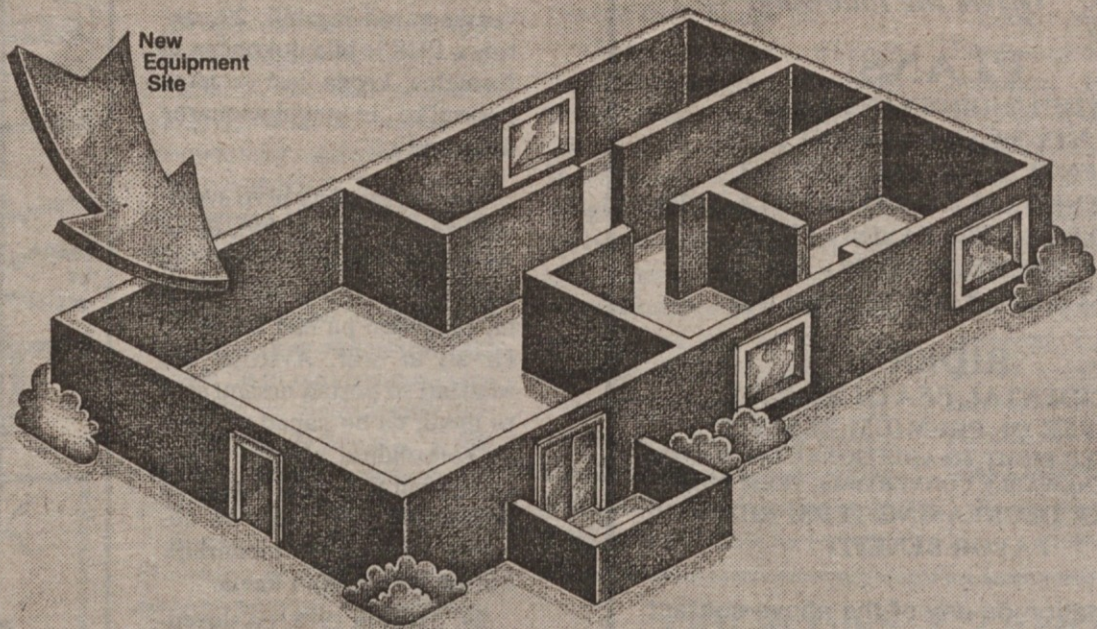
Nikoli ne bom pozabil prizora, ko se je pridni vrtnar prišel od nas posloviti. Zgodaj zjutraj se je pojavil pred hišo, kjer je že stala prtljaga za odpotovanje. V desni je držal velik šop cvetja, z levico zakrival nagubančeni obraz. Med prsti pa so mu polzele solze.

Obotavljal se je izročiti cvetje, a Nada je pristopila k njemu in z *Arigato gozajmas!* sprejela lepo darilo. Tedaj se je zarežal od veselja; jokal pa je kar naprej.

(se nadaljuje)

3.

How to get a small business loan Know what you want.

Borrowing money from a bank for your business shouldn't be a threatening experience. Because lending money is a big part of a bank's business, and it's the basis for a beneficial relationship for both of us.

But, like any business extending credit, they'll want to know something about you.

How much money do you want and what do you think is a realistic figure?

What do you want it for? There must be a specific reason. Like start-up, expansion, new equipment, etc.

How long will you want it? And what kind of repayment schedule are you thinking about?

You should have an answer for all these questions because borrowing money involves a process of negotiation. So, the more prepared you are, the better your chances of getting what you need.

At Central Bank, we can provide you with small business loans and a variety of commercial services. Plus Individual Retirement Accounts, checking accounts, auto loans, and conventional, FHA, or VA mortgage loans.

Central Bank is more than just a place to save money. We're here to serve you. And if we can help you reach your goals, we will.

A Central Bank

Central Bank

Member FDIC